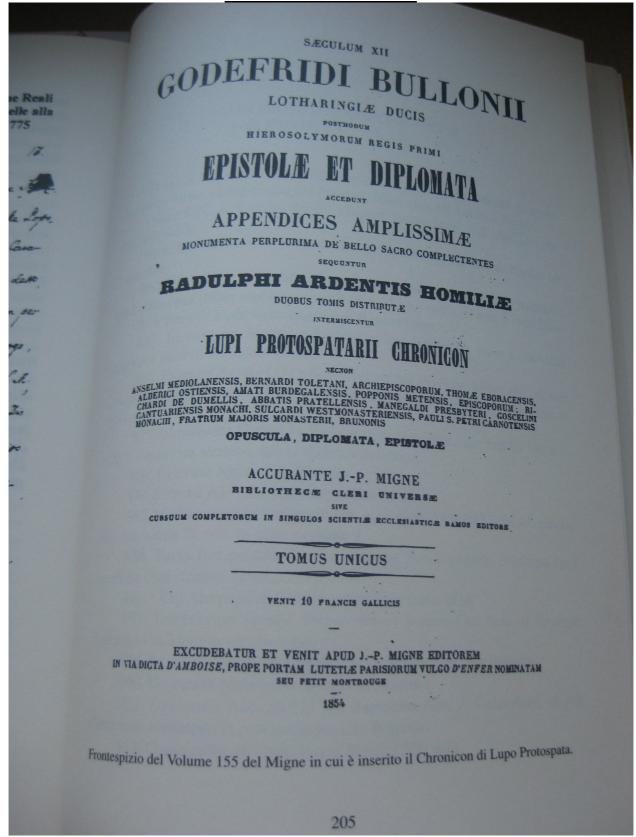
LUPO PROTOSPATA, VESCOVO DI ASCOLI DI PUGLIA

(oggi ASCOLI SATRIANO)

"CHRONICON"

Dall'anno 782 all'anno 1102

LUPI PROTOSPATARII CHRONICON (cfr. MIGNE, P. L., 155, 123 – 144)

(Annales Barenses – Anno 782. Hoc anno Carolus rex celebravit sanctum poma, et baptizatus est Pipinus, filius eius, ab Adriano Par (Annales bardizatus est Pipinus, filius eius, ab Adriano Papa).

(Anno 855). A transitu sancti Gegorii papae anni 252 anno 250 anno 250 anni 250 an (Anno 855). A transitu sancti Gegorii papae anni 252, anni Domini 855, indictio 3.

indictio 3.
Anno 860, indictione 8. Hoc anno comprehensa est civitas Barum ab

gatore.

861. Mortuus est Michael imperator, et surrexit Basilius

861. gus (filius eius) et regnavit ann. 21 ipse solus, et app. 0 g61. Mortalius eius) et regnavit ann. 21 ipse solus, et ann. 9 cum filiis.

866. Intravit 2 867. Incensa est Matera a Ludovico imperatore, et idem Ludovicus imperator intravit civitatem Oriae.

868. Exierunt Agareni (1) a Baro civitate per Francos, tertio die intrante 868. Extensi die intrante Fabruarii; eodemque anno compre-hensus est praedictus Ludovicus in Benivento.

875. Intraverunt Graeci in Baro mense Decembr., die natalis Domini,

feria 3 Gregorius stratico, qui et Bajulus dicebatur.

880. Exierunt Agareni de Tarento.

884. Surrexit Ajo princeps mense Octobris.

885. Mortuus est Basilius imperator, et coeperunt regere Leo et Alexander, filii eius, annis 26 soli, et cum eo annis 9.

886. Facta fuit perditio in Baro mense Junii, quando princeps fecit proelium cum stratico Trapezi et Graecis.

890. Obiit Aio princeps, et surrexit Ursus frater eius.

891. Intraverunt Graeci Beneventum mense Octobris et stratigo Sabbatichi in Siponto mense Junii.

894. Exierunt Graeci de Benevento in mense Aug. per Francos.

900. Descendit Melisiano stratigo in Apulia.

901. Descendit Abrami (2) rex Sarracenorum in Calabriam, et ivit Cosentiam civitatem, et percussus est ictu fulguris-

912. Complentur ab obitu sancti Martini 500 anni.

913. Coronatus est Constantinus imperator, filius prefati Leonis, qui

regnavit ann. 47.

vit ann. 4/.
916. Exierunt Agareni a Gariliano, et sunt anni 350 quo intraverunt

Langobardi in Italiam sub Alboin rege eorum. obardi in Italiani suo Alto.
919. Explentur octoginta anni, ex quo Agareni introierunt in Italiam. 919. Expiental de 18 920. Introierunt Hungari, id est Hunni, in Italiam, mense Februarii.

920. Introlerunt Trangan, 921. Interiit Ursilso stratigo in proelio de Asculo mense Aprilis, et

apprehendit Nadulfus Apuleo.

924. Capta est Oria a Sarracenis mense Julii, et interfecerunt cunctos

mares, reliquos vero duxerunt in Africam, eos venundantes. 926. Comprehendit Michael Sclabus Sipontum mense Julii (3)

920. Comprehending 1920. Fuit excidium Tarenti patratum, et perempti sunt omnes viriliter

pugnando, reliqui vero deportati sunt in Africam. Factum est in mense Augusti in festivitate sanctae Mariae.

929. Nandolfus et Guaimari principes intraverunt in Apuliam.

936. Venerunt Hungari in Capuam.

939. Obscuratus est sol et apparuerunt stellae mense Julii adstante tertia

die, feria 3, hora 3, luna 29

940. Intraverunt Hungari in Italiam mense Aprilis. Et in ipso anno factum est proelium in Matera a Graecis cum Langobardis cum stratigo Imogalapto. Et necavit Pao in mari.

942. Obiit Nandolfus princeps decima die astante mensis Aprilis.

945. Ceciderunt Romanus et Ubo mense Dicembri, et perierunt Ungari a rege Ottone.

946. Factum est homicidium in Baro mense Decembris.

947. Introierunt Ungari in Italiam, et perrexerunt usque Idrontum. Et Platopoli obsedit civitatem Cupersani. Fuit eodem anno interitus bovum per omnem terram.

950. Obsiderunt Graeci Ascolum.

951. Malechiano fecit proelium in Calabria cum Saracenis, et cecidit.

956. Incensi sunt Marantius Clemeri ed Excessula in Baro.

960. Obiit Constantinus imperator, qui regnavit ann. 47. et surrexit Romanus, flilius eius. Et fuit proelium inter Adralistum et Ismael.

961. Insula Cretes comprehensa est a Graecis sub Romano mense Martii,

et Trabonem capta est a Saracenis, et obscuratus est sol.

963. Obiit Romanus imperator, et elevatus est Nichiforus, qui regnavit ann. 7; et Otto rex intravit Romam, et obscuratus est sol.

965.Introivit Manuyli patritius in Siciliam, et mortuus est ibi.

966. Introivit Nichoforus magister in civitatem Bari, et sunt anni 400

ex quo intraverunt Langobardi in Italiam.

967. Descendit Otto rex et senex, pater Ottonis regis, qui pugnavit cum Bulcassino (4) rege Sarracenorum et interfecit eum.

assino (4) rege data de la composition della com 969. Indovition of the partial mense Martii, et obsedit civitatem Bari, et in alio anno intravit in Calabriam mense Octobris, et sol obscuratus est

970. Occidit Simischi Nichiforum imperatorem, et elevatus est ille.

970. Occide de la contra della Sarracenorum. Caytus eorum Buccoli vocabatur; et vicit Atto cum 60 milibus 973. Obiit Passarus prothospatarius...

975. Ismael interfectus est, et Zacharias Botuntum accepit.

976. Sarraceni obsederunt Gravinam, et obiit Rimischi imperator, qui et Joannes, et coeperunt regnare Basilius et Constantinus germani.

977. Incenderunt Agareni civitatem Oriae, et cunctum vulgus in Siciliam deduxerunt.

978. Mortuus est Ioannes Episcopus, et surrexit Pao Archiepiscopus indict. 6.

979. Occidit Porfirius prothospatarius Andream episcopum Oretanum in mense Augusti.

981. Fecit proelium Otto rex cum Sarracenis in Calabria in civitate Columne, et mortui sunt ibi 50 millia paganorum cum rege eorum, nomine Bulcassinus (4).

982. Tradita est Barus in manu Calochiri patritii, qui et Dalfina, a duobus fratribus Sergio et Theofilacto mense Junii 11 die. Et rex Otto obiit Romae.

983. Comprehendit praedictus Dalfina patritius civitatem Asculum mense Decembris.

985. Descendit Romanus patritius cum filio suo in Apuliam.

986. Sarraceni comprehenderunt sanctam Ghiriachi civitatem, et dissipaverunt Calabriam.

987. Occisus est Sergius prothospatarius a Barensibus mense Februarii quintodecimo die. Et in ipso anno mortuus est Andralistus a Nicolao Criti mense Augusti die 15, et obscuratus est sol.

988. Sarraceni depopulaverut vicos Barenses, et viros et mulieres in Siciliam duxerunt.

989. Descendit Joannes patritius, qui et Ammiropolus, et occidit Leonem Cannatum et Nicolaum Critis et Porfirium.

990. Occisus est Bubali et Petrus excubitus mense Martii.

m.

991. Fecit bellum Atto comes cum Sarracenis in Tarento, et ibi cecidit

ille cum multis Barensibus

992. Facta est fames magna per omnem Italiam.

992. Facta est l'alles magna po 993. Obsessa est Matera a gente Sarracenorum tribus mensibus, et in

quarto mense comprehensa est ab eis.

994. Defunctus est Pao archiepiscopus, et Chrisostomus elevatus est. 994. Defunctus est l'ac di Paris excubitus in civitate Oriae a Smaragdo

et Petro germanis.

998. Venit Busitu caitus cum Smaragdo praefato, in Barum mense Octobris, et praefatus Smaragdus eques intravit Barum per vim a porta occidentali, et exiit iterum; tunc Busitu cognita fraude discessit.

999. Descendit Trachamoti catepanus, qui et Gregorius, et obsedit

civitatem Gravinam, et comprehendit Theofilactum.

Anno 1000, ab incarnatione Domini indict. 13. captus est praedictus Smaragdus a Trachamoti mense Julii 11.die, et in ipso anno obiit rex Otto in Roma.

1002. Obsedit Sapi caytus Barum astante Maio 2, die usque ad sanctum Lucam mense Octobris; tuncque liberata est per Petrum ducem Venetorum.

1003. Obsederunt Sarraceni Montem Caveosum mense Martii.

1005. Rediit Durachium in manus imperatoris per Theodorum.

1006. Descendit Siphea catepanus mense Julii.

1007. Defunctus est praefatus catepanus in civitate Bari.

1008. Descendit Cuscua patritius in mense Maii.

1009. Cecidit maxima nix, ex qua siccaverunt arbores olivae, et pisces et volatilia mortua sunt. Et in mense Maii incepta est rebellio, et in mense Augusti comprehenderunt Sarraceni civitatem Cosentiae rupto foedere nomine cayti Sati.

1010. Obiit Curua, et descendit Basilius catepanus Marsedonici mense Martii; et Sillictus incendit ipsos homines in civitate Trani.

1014. Venit Henricus imperator Romam mense Februarii, et Cassanum incensum in mense Augusti.

1015. Apparuit stella cometae mense Februarii, et Samuel rex obiit, et regnavit filius eius.

1016. Occisus est ipse filius praefati Samuelis a suo consobrino, filio Aronis, et regnavit ipse. Et civitas Salerni obsessa est a Sarracenis per mare et

1017. Obiit in Butruntio Marsedonici catepanus, et in mense Novembris interfectus est Leo, frater Argiro. Et in hoc anno descendit Turnichi catepani mense Maii. Et fecit proelium cum Melo et Normannis Leo Patiano excubitus.

prerum in mense Junii 22.die proelium fecit praefatus Turnichi Catepani et Melem et Normannos, et mortuus est Patiano ibi; Condoles de la con nerum in mense Juni 22. Les procham fect praefatus Turnichi Catepani et vicit Melem et Normannos, et mortuus est Patiano ibi; Condoleo descendit in ipso anno.

o anno.
1018. Descendit Basilius catepanus, qui et Bugianus, et Ablanti patricius 1018. Descenter 1018. Descente mense Decembris. Le patricius et Romoald captus est, in Constantinopolim est ibi Joannatius est.

idit

do

a

tatus est.
1019. Fecit proelium supradictus Bugiano in mense Octobris cum Francis.
1019. Juli fugit cum aliquantis Francis ad Enericum inventorial. 1019. Feet p. 1019. Feet p. 1019. Feet p. 1020. Descenderunt Sarraceni cum Rayca, et obsedo.

it. Et Mer rught.

1020. Descenderunt Sarraceni cum Rayca, et obsederunt Bisinianum et apprehenderunt eam; et mortuus est ipse admira et Melis dux Apuliae.

henderum cam,
1021. Captus est Dactus et intravit in civitatem Bari equitatus in asina 15 mense Junii.

2022. Venit Enerich imperator in Beneventum mense Martii, et obsedit civitatem Trojorum.

1023. Venit Rayca cum Jaffari criti in civitatem Bari in mense Junii, et obsedit eam uno die; era moti inde comprehenderut Pelagiunum oppidum, et fabricatum est castellum Mutule.

1024. Factun est signum magnum in episcopatu Acheruntino sub presule secundo Stephano Materiensi in sancto die Paschae: Crucifixus magnus argenteus concussus est tribus vicibus capite, brachiis et pedibus, cunctis hoc aspicientibus. Et in hoc anno cecidit nix magna. Et in hoc anno transfretavit Bugiano in Chorvatia, et comprehendit ipsam Patrocissam uxorem Cismigi, et direxit illam Constantinopolim. Et hoc anno mortuus est Enerich imperator, et surrexit Conus, nepos eius.

1028. Descendit Oresti chetonici in mense Aprilis, et tunc obiit Barensis episcopus Ioannes, et factus est Bisancius archiepiscopus.

1029. Venit Eustachius cum filiis Basilisco et Mandatora, et adduxit honorem catepani ad Christoforum; et Orestes praefatus descendit in Constantinopolim cum Bugiano. Et hoc anno mortuus est Constantinus imperator in vigilia sancti Martini, et se vivente imposuit in sede sua Romano, et dedit ei uxorem Zoi, filiam suam. Tandem Rayca et Zaffari obsiderunt castellum Obbianum; qui Obbianenses, extraneos tradentes, pacificaverunt cum ipsis. Et in mense Julii venit Potho catepani, fecitque pugnam cum Rayca in Baro. Hoc anno obiit Guaimarius princeps Salerni.

1031. In mense Junii Saraceni comprehenderunt civitatem Cassani, et tertia die astante mense Julii fecit proelium Potho cum Sarracenis, et

ceciderunt Graeci.

1032. Descendit Hychiacon ketoniti, et secum adduxit ipsos Anatolichi.

1033. Prima die intrante Maio descendit Constantinus prothospatarius,

qui et Opo vocabatur catepani Italiae. 1034. 11. die intrante mense Aprilis obiit Romanus imperator, et surrexit

Michael imperator. Et Argiro Barensis obiit Constantinopoli. 1038. Descendit Michael patricius et dux, qui et Sfrondili vocabatur, et

transfretavit cum Maniachi patricio in Sicilia. 1039. In mense Februarii descendit Nichiforus catepani, qui et Dulchiano

dicebatur.

1040. Praedictus Dulchiano excussit conteratos 201 de Apulia, et praedicti conterati occiderunt Chirisfactira critiri imperator 204 subtus Mutulam et Romano Materiense mense Maii. Eodemque mense obsedit Argiro, filius Melis, Barum civitatem, et percussit Musandum, et ligavit eum vinculo, et introivit cum eo in Baro. Et conterati dispersi sunt (5).

1041. Descendit Dulchiano a Sicilia ivitque Ascolum, et in mense Martii Arduinus Lombardus convocavit Normannos in Apuliam in civitate Malfiae, et praedictus Dulchianus fecit proelium cum Normannis fere tribus milibus et ceciderunt Graeci, et mense Maii iterum proeliati sunt Normanni

feria 4. cum Graecis, et fugit Dulchianus in Barum.

1042. Venit Exaugusto fecitque bellum cum Normannis 3. die intrante mense Septembris, et comprehensus est ibi et in Melfia deportatus est. Et in mense Decembris obiit Michail imperator, et elevatus est caesar nepos eius nomine Michail imperator. Et in mense Febr. factus est Argiro Barensis princeps et dux Italiae. Et in mense Aprilis descendit Maniaci magistro Tarentum, et in mense Junii deportavit Monopolim civitatem, abiitque in civitatem Matheriem, et fecit ibi grande homicidium. Et in mense Septembris Guilelmus electus est comes a Matera. Et hoc anno depositus est praefatus caesar Michail a regno, caecatusque et Zoi et Theodorae sororum iussione, et Constantinus Monomachus factus est imperator. Et 3 die intrante Julio captum est Juvenantium ab Argiro duce; et in mense Augusti ivit praedictus Argiro ad obsidendum Tranem, seditque super eam mense uno.

1043. Reversum est Barum ad manus imperatoris. Et in mense Septembris descendit Pardus patricius cum multo auro, quem Maniaci fecit occidi, seque imperatorem appellari. Et in mense Octobris venit Barum, minimeque illum recepit. In mense vero Februarii descendit Theodorus Canus magister

et cathepanus, et Maniaci praedictus perrexit Durachium.

1044. Guilelmus, filius Tancredi, descendit cum Guaimari principe in Calabriam, feceruntque ipsam Stridulam castellum.

1046. Perrexit Argiro patricius Constantinopolim, et Palatinus cathepanus, qui et Eustachius, revocavit omnes exiliatos in Barum;

perfexitque Tarentum. Et 8. die intrante mense Maii commisit proelium cum promannis, et ceciderunt Graeci. Et hoc anno venit Conus rex Alemes perreximannis, et ceciucrant bit tres papae, Silvester in ecclesia sancti Petri, in Romannis, Gregorius, et Benedictus in Tusculano; quibus eiectis, con praedicto imperatore; deindo praedict Romam, eo quod erant los papae, Silvester in ecclesia sancti Petri, in Laterano Gregorius, et Benedictus in Tusculano; quibus eiectis, consecratus Clemens a praedicto imperatore; deinde praedictus imperatore; deinde Laterano Gregorius, et Detectus in Tusculano; quibus eiectis, sancti Petri, in Clemens a praedicto imperatore; deinde praedictus imperator venit est eventum. Beneventani vero ad eius iniuriam absciderunt stren. Clemens a praedicto imperatore, deinde praedictus imperator venit est Clemens a praedictus imperator venit iniuriam absciderunt strennas equi est hoc anno obiit Guilelmus, et frater eius Drago factus est consecratus peneventum. Et hoc anno dont Carrello, de tratel elus Drago factus est comes.

1047. Comprehensum est oppidum stira a Guarangis in mense Octobris,

Decembris depopulaverunt Liccem, et in mense Junii

et in mense Decembris depopulaverunt Liccem, et in mense Junii supradictus

et in mense Junii supradictus

Renedictus per poculum veneni, occidit papam Clementere et in mense December poculum veneni, occidit papam Clementem.

papa 1050. Obiit Zoi imperatrix, soror Theodorae

Benedictus per papam Clementem.

1050. Obiit Zoi imperatrix, soror Theodorae, quae fuerunt filiae 1050. Constantini imperatoris. Zoi enim habuit viros tres, primum Romanum, Michail, tertium Constantinum Monomachum. Constantini importantini Monomachum; regnavit cum secundum Michail, tertium Constantinum Monomachum; regnavit cum secundum viris annis 22. Post mortem vero praedictae Zoi respectivo cum secundum viris annis 22. Post mortem vero praedictae Zoi respectivo cum secundum viris annis 22. Post mortem vero praedictae Zoi respectivo cum secundum viris annis 22. Post mortem vero praedictae Zoi respectivo cum secundum viris annis 22. Post mortem vero praedictae Zoi respectivo cum secundum viris annis 22. Post mortem vero praedictae zoi respectivo cum secundum viris annis 22. Post mortem vero praedictae zoi respectivo cum secundum viris annis 22. Post mortem vero praedictae zoi respectivo cum secundum viris annis 22. Post mortem vero praedictae zoi respectivo cum secundum viris annis 22. Post mortem vero praedictae zoi respectivo cum secundum viris annis 22. Post mortem vero praedictae zoi respectivo cum secundum viris annis 22. Post mortem vero praedictae zoi respectivo cum secundum ver secundum Virena, secundum viris annis 22. Post mortem vero praedictae Zoi regnavit cum his tribus imperator cum Theodora, sua cognata, jam annis regnavit ipse his tribus vine Constantinus imperator cum Theodora, sua cognata, jam annis novem.

Constantinus imperator cum Theodora, sua cognata, jam annis novem.

1051. Descendit Argiro magister vesti et dux Italiae, filius Melis, in mense Martii et abiit Barum; et non receperunt illum Adralistus et Romoaldus cum Martin et aout.

Martin et aout.

Petro eius germano. Sed non post multum tempus Barenses receperunt illum teta Adralisti et aliorum: sed Adralisti 6..... petro elus generales de la comprehensi ac catenia vicini de la com petrus fratres ab Argiro sunt comprehensi, ac catenis vincti, Constantinopolim deportati sunt. Hoc anno Drago occisus est in monte Ilari a suo compatre Concilio, et frater eius Umfreda factus est comes.

1053 In feria 6. de mense Junii Normanni fecerunt bellum cum Alamannis, quos papa Leo conduxerat, et vicerunt. Et hoc anno fuit magna fames.

1054. Obiit Sico prothospatarius Materiensis.

1055. Obiit Constantinus imperator, qui et Monomachus.

1056. Coepit regnare praedicta Theodora augusta, soror Zoi imperatricis. Et Umfreda obiit, et Robertus, frater eius, factus est dux. Et hoc anno obiit Petrus archiepiscopus Cosentinus.

1057. Mortua est Theodora augusta, et Michail Bringa factus est imperator.

1058. Trombi patricius fecit occidi Scribones in Cutroni civitate.

1059. Mortuus est Michail Bringa, et Isaki o Comni factus est imperator.

1060. Elevatus est imperator Constantinus o Ducos.

1061. Robertus dux cepit civitatem Acheruntinam.

1062 Factus est papa Alexander Lucanus. Et in hoc anno intravit Robertus in civitatem Orien, et iterum apprehendit Brundusium et ipsum miriarcham.

1063. Comprehensum est Tarentum a Normannis.

1064. Comprehensa est Matera a Roberto mense Aprilis.

1065. Robertus dux intravit Siciliam, et interfecit Agarenorum

multitudinem, et tulit obsides ex civitate Panhormi.

1066. Lofredus comes, filius Petroni, voluit ire in Romaniam cum multa gente, sed obstitit illi quidam ductor Graecorum nomine Mambrita. Et hoc anno princeps Richardus intravit terram Campaniae, obseditque Ciperanum, et comprehendit eam, et devastando usque Romam pervenit

1067. In mense Maii mortuus est Constantinus o Ducos imperator, et Michail, filius eius, suscepit imperium. Et hoc anno apparuit stella cometis. Et comes Normannus Robertus fecit bellum cum Araldo rege Anglorum, et vicit

Robertus, qui et factus est rex super gentes Anglorum.

1068. In 16 die mensis Februarii Robertus dux obsedit civitatem nomine Montempillosum (6), ubi nihil proficiens, cum paucis abiit Obianum, et cepit eam. Et ex traditione cuiusdam Gotifredi intravit ipse dux in praefatam civitatem Montispillosi

1069. In mense Septembris praefatus dux Robertus obsedit civitatem Bari: et Romano Diogenis, qui cum praefato Michail privigno suo tenebat imperium, fraude praedicti Michail privigni sui apud quandam civitatem

Armeniae comprehensus et caecatus est.

1070. Mense Januarii magnum homicidium factum est in civitate Brundusii; nam Normanni volentes eam comprehendere, tenti sunt ex eis quadraginta cum aliis eorum ministris quadraginta tribus, et capita omnium praedictorm ad imperatorem deportata sunt.

1071. Robertus dux intravit Brundusiapolim, dimissa ante Barum obsidione; nam ipse dux fecit fieri pontem in mari, quatenus concluderet portum praefatae urbis Bari. Hoc etiam anno dolo cuiusdam Argirichi, filii Joannaci, occisus est Bisantius cognomento Guirdeliku in Baro. Et in 15 die mensis Aprilis cepit Robertus dux civitatem Bari, et in mense Julii dux praedictus transmeavit Adriatici maris pelagus perrexitque Siciliam cum 58 navibus

1072. Mense Februarii die 10 introivit Robertus dux in Panhormum civitatem Siciliae

1073. Intraverunt primo Normanni in Tranem in octava Epiphaniae cum Petrono comite. Sed Robertus dux, eiecto Petrono, introivit in ipsam civitatem in Purificatione sanctae Mariae.

1076. Comprehensus est quidam nepos Africani regis a Rogerio, fratre ducis Roberti, qui praeerat Siciliae, cum 150 navibus in civitate Mazaria. Et hoc anno dedit praefatus dux filiam suam nurum imperatori Constantinopolis.

et comprehensa est ab eo.

1078. Obsessa est Neapolis a Ricardo principe, et minime comprehensa: 1078. Obsessione de la compressione de la compressi

comite. Et lice 1079. Intravit Petronus in Tranem, et Barum rebellavit eiecto exinde 1079. Indata 1079. praesidio ducis. Et in hoc anno ejectus est imperator praedictus Michail a regno, et Botoniati Et in hoc anno est imperator, qui abstulit praefato Michail uxorem et abusus

ta

Hoc alino rational desired and the state of idem archiepiscopus construere coarit archiepiscopo, et idem archiepiscopus construere coepit novum episcopium, archiepiscopo, et la constructe coepit novum episcopium, id est ecclesiam sanctae dei Matris Mariae. Hoc anno civitas Bari reversa est la companya de la com in potestate Roberti ducis, et idem dux obsedit civitatem Tarenti, et in mense Aprilis comprehendit eam; et iterum obsedit Castellanetam, et cepit eam. Et Aprilis comprende Michail descendit in Apuliam, quaerendo auxilium a Roberto duce contra Botaniati. Et in mense Julii 26 die eiusdem mensis mortuus est Robertus comes eximius, et eiecti sunt Normanni de Matera secundo; et coepit regnare Lofredus comes, filius eius, pro eo in Matera, in

1081. Robertus dux intravit Tricarim mense Octobris. Et in mense Aprilis Archirici perrexit ad Michalam regem Sclavorum (8), deditque eius filio suam filiam uxorem, et Robertus dux cum praefato Michaele imperatore perrexit Idrontum, missisque antea navibus in insula Corifo, quae apprehenderunt eam, ubi et ipse post paululum una cum imperatore transfretavit, posueruntque in mense Julii ante Durachium obsidionem per mare et per terram; quam stolus Veneticorum veniens dissipavit, apertumque est mare Durachi. Hoc anno Bonatiatim factus est monachus, et Alexius factus est imperator. Et Alamannorum rex Henricus venit Romam, ut eiceret exinde papam Gregorium.

1082. Hoc anno complentur ab initio mundi 6281 et ab urbe condita 1824. Et hoc anno Alexius imperator collecto grandi exercitu iniit bellum cum Roberto duce aut longe a Durachio, et terga versus fugit, cecideruntque in ea pugna plus quam 6000 ex suis; fuerunt autem in eius exercitu 70 milia hominum. [Et dominante isto Alexio imperatore episcopus Rubensis nomine Guisilibertus donavit priori Montispilosi ecclesiam sancti Sabini, quae est in civitate Rubi; qui prior tenebatur omni anno ad quatuor libras cerae in die sabbati sancti, et mittere unum hominem equestrem ad suas expensas, quando episcopus Rubensis ibat ad Barensem civitatem seu ad Canusium]. Et in mense Januarii Robertus dux cepit civitatem Durachi traditione quorumdam Veneticorum. Et hoc tempore praedictus rex Henricus obsedit Romam, ut ibi introiret et faceret ibidem papam Ravennensem archiepiscopum. Et dux Robertus rediens ab Epidauro, relicto ibi Boamundo filio suo, perrexit Romam, ferens auxilium papae Gregorio, cum iam rex in partibus moraretur Liguriae ad debellandum Mathildae provinciam, quae cum papa tenebat Gregorio. Hoc anno Bajalardus perrexit ad Constantinopolitanum imperatorem Alexium causa auxilii. Et in eodem anno 16 die intrante mense Maii dedicatum est in Matera novum templum in honorem sancti Eustachi ab Arnaldo archiepiscopo sub

domno Stephano abbate, autore ipsius templi.

1083. Hoc anno complentur 517 anni, ex quo intraverunt Longobardi in Italiam. Hoc anno cyclus solaris 28extitit et cyclus lunaris 17 et cyclus novennalis primus, et epacta luna nulla. Et hoc tempore Romani a papae Gregorii societate discedentes, legatos ad praedictum direxerunt regem, quo eum Ronae mitteret: sed dux, hoc anticipans, direxit plus quam triginta milia solidorum Romanis, quatenus sibi eos papaeque reconciliaret; quod et factum est.: Attamen rex, Romam adveniens, cepit totam regionem trans Tyberim, in qua Apostolorum Principis eminet templum. Et in mense Junii, relicto ibidem suo praesidio ac filio in castello, quod ille construxit, ad debellandum Gregorium papam, qui in Laterano ac in Celio monte se continebat, ablatis secum quadraginta a Roma obsidibus, secessit in partes Tusciae; et dux in mense Maii posuit ante Cannas civitatem Apuleae obsidionem, et in memse Junii comprehendit eam.

1084. Robertus dux, collecta multitudine Normannorum, Longobardorum aliarumque gentium, perrexit Romam, ut papam Gregorium dura obsidione retentum liberaret; quod et factum est; nam Romam adveniens, Urbis maximam partem cepit, et papam exinde viriliter abstrahens, secum adduxit Salernum.

hominum (colligens) innumerabili exercitu Brundusiopolim venit, et disposita ibidem navali machinatione, ingressus est Adriaticum pelagus, perrexitque in insulam nomine Cassopim, ubi stolus Veneticorum et filius ducis Venetiarum cum plurimis navibus erat infestus duci Roberto; sed bello in mari inter eos confecto, victoria ad Normannos concessit. Caesi sunt in ea pugna plus quam mille hominum, praeterea naves quinque captae; duae cum hominibus submersae sunt, ita ut qui gladium potuerunt evadere bellatoris, pelagi eos vorago glutiret. Hoc anno mense Maii praedictus papa Gregorius dum moraretur Salerni, diem clausit extremum; quo moriente, tanta fertur grandinum putarent interire. Mense Julii dum jam dictus dux Robertus [Guiscardus] quandam civitatem capiendam in Cefalonia moraretur insula, ipse autem in

praedicto loco cum parte exercitus resideret, praeparans se, qualiter cum grandi apparatu navium et militum innumera multitudine ad regiam tenderet navigio urbem (9), iussu misericordissimi omnipontentis Dei, qui dissipat ac reprobat cogitationes atque consilia principum non ex suo procedentia, profluvio ventris

1086. Rogerius, filius praedicti Roberti ducis, factus est dux.

1087. In mense Maii corpus beatissimi Nicolai, Mirrensis episcopi, a quibusdam Barensibus a praedicta Mirrea ablatum, in Barum devectum, caput civitatum Apuleae. Hoc anno abbas Desiderius Sancti Benedicti montis Casini, consensu quorumdam nobilium Romanorum, factus est papa Romanus, vivente adhuc Clemente papa, qui fuerat Ravennae archiepiscopus.

1088. Mense Septembris factus est grandis terremotus per totam Apuleam, ita ut in quibusdam locis turres ac domos subruisse fertur; tunc enim coepta est guerra inter Rogerium ducem et Boamundum fratrem eius. Hoc anno comprehensa est Syracusa, Siciliae condam caput, a Rogerio comite, in qua fertur homines comestos ac infantes ob diuturnitatem obsidionis.

1089. Facta est synodus omnium Apuliensium, Calabrorum ac Brutiorum episcoporum in civitate Malfiae, ubi adfuit etiam dux Rogerius et universi comites Apuleae et Calabriae aliarumque provinciarum. Qua statutum est ut sancta treuva Dei (10) teneretur ab omnibus sibi subiectis. Hoc anno obiit Ursus Barensis episcopus; et Papa Urbanus nomine venit in civitatem Bari, et consecravit illic confessionem sancti Nicolai et Eliam archiepiscopum, qui venerat adhuc cum praedicto papa Clemente, et consecravit Brundusinam ecclesiam praefatus papa Urbanus.

1090. Mense Augusti Acheruntia cremata est a se ipsa. Et hoc anno mortuus est Jordanus princeps.

1091. Iurata est treuva Dei a Normannis, et complentur ab initio mundi anni 6291, epacta 29.

1092. Dum obsideretur Ories civitas a Boamundo, auxilio quorumdam Orietani dissipaverunt eius obsidionem, et ipse Boamundus fugam petens, cunctum eius apparatum et signa ceperunt.

1093. Obiit abbatissa Eugenia Sancti Benedicti monasterii Materiensis mense Octobris. Et in eodem mense ipsius anni Urbanus papa venit Materiem, et applicuit coenobium sancti Eustachii cum grandi plebe hominum suorum.

1095. De mense Aprilis in nocte quinta feria subito visi sunt igniculi cadere de coelo quasi stellae per totam Apuliam, qui repleverunt universam superficiem terrae. Et ex tunc coeperunt Galliae populi pergere, immo totius Italiae, ad sepulchrum Domini cum armis, ferentes in humero dextro crucis vessillum.

1096. Rogerius comes Siciliae cum 20 milibus Sarracenorum et cum immensa multitudine aliarun gentium, et universi comites Apuleae obsederunt Amalfim, et cum ibi perseverarent, subito inspiratione Dei Boamundus cum aliis comitibus et plus quam 500 equitibus, facientes sibi signum Crucis super pannos in humero dextro, reliquerunt obsidionem; et transfretantes perrexerunt in regiam urbem, quatenus cum Alexii imperatoris auxilio bellando cum paganis pergerent Hierusalem ad sanctum Sepulchrum Domini Iesu Christi. Redemptoris nostri.

1097. Boamundus cum comite Sancti Egidi et cum comite Normanniae et aliis comitibus occidentis cum innumera multitudine in mense Aprilis a regia urbe se moventes transfretaverunt, et ceperunt terras, quas Turchi imperatoribus abstulerunt: et facto bello cum Turchis, victoriamque Christus suis concessit Christianis: fertur enim fuisse de paganis 140 milia. Hoc autem

est iuxta Nicenam civitatem.

1098. De mense Octobris apparuit stella cometis, et Christiani bellando venerunt usque Antiochiam, et obsederunt eam. Et de mense Aprilis comprehendentes interfecerunt ibi plus quam 60 milia hominum. Iterumque commissa pugna Christiani vicerunt e ceperunt multa spolia Turcorum. Et hoc anno comprehensa est Capua a Rogerio comite mense Maii.

1099. De mense Octobris papa Urbanus congregavit universalem synodum in civitate Bari, in qua fuerunt 185 episcopi. Et hoc anno in mense Iunii in fetivitate sancti Petri apostoli comprehensa est civitas Jerusalem per pugnam a Christianis, et omnes, quos ibi invenerunt, occiderunt. Fertur autem occisa esse ibi 200 milia hominum. Et tunc levaverunt sibi Christiani regem Gotofredum, qui fuerat Suevorum dux. Et de mense Julii praedictus papa Urbanus obiit, et electus est Paschalis papa.

1100. Mortuus est Gotofredus praedictus ab urso, egrediens a saltu, quem antea eum fortiter feriens.

1101. Cmprehensa est Cesarea a Christianis et ad solum usque perducta. Et in hoc anno de mense Septembris mortuus est Goffridus comes, et Alexius, filius eius, intravit Materiem, et superiora coeperunt habitari a Montensibus. Hoc anno obiit Arnaldus archiepiscopus Acheruntinus, et Rogerius comes Siciliae in mense Junii.

1102. De mense Novembris obiit Stefanus abbas Materiensis, et Symeon abbas sucessit ei. Et in mense Maii electus est Petrus Acheruntinus

NOTÆ

(1) - Agareni (868). sono gli Arabi discendenti da Ismaele, il figlio che Abramo ebbe dalla sua schiava Agar.

(2) – Abrami (901): si tratta del feroce, sanguinario emiro Ibrâhîm ibn

Aghlab (cfr. pg. 11).

(3) - Sclabus (926): vedi sotto, nota (8).

(4) – Bulcassinus (981): è l'emiro Abû al-Qâsim (cfr.pg11).

(5) - Conterati (1040): erano soldati di milizie locali armati alla leggera, stando al senso della parola greca kontaràtoi adoperata in quel tempo per denominare tale specie di soldati (cfr G. Gay, L'Italia Meridionale e l'Impero Bizantino..."dall'867 al 1071", pgg 426, nota 4, e 529, nota 2).

(6) - Monspillosus (= Mons - pelosus), Montepeloso, città a oriente di

Venosa (Annales Barenses, col. 127, nota 34).

(7) - Bajalardus (1079): è la corruzione del nome Abaghelardus.

(8) – Sclavi (1081): erano soldati mercenari, detti poi Schiavoni, di origine slava, provenienti dalla Schiavonia, o Slavonia, regione pianeggiante della Iugoslavia compresa tra la Drava, il Danubio e la Sava. Nella Slavonia la Repubblica Veneta reclutava gli elementi per le sue truppe mercenarie.

(9) - Regiam...urbem (1085): Costantinopoli, capitale dell'Impero

Romano d'Oriente.

(10) - Treua Dei (tregua di Dio), indica un periodo di armistizio tra i belligeranti, istituito dalla Chiesa col nome di Treuga Dei nel 1032 per il tempo di Avvento e Quaresima. La norma fu applicata prima nella Francia Meridionale ad opera dell' abate Odilone di Clugny (1041) e poi dell'abate Riccardo di Verdun (1042), e anche nella Francia Settentrionale, nella Normandia e nel Belgio (1042).

La parola tregua deriva dal germanico triuwa, che significa garanzia,

sicurezza.